31.1.2019 Dnro: 40/D.a.4/2019

Maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

Perustuslakivaliokunta
PeV@eduskunta.fi

Asia **Saamelaiskäräjien asiantuntijalausunto perustuslakivaliokunnalle ja maa- ja metsätalousvaliokunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi kalastuslain muuttamisesta HE 309/2018 vp**

Viite *Maa- ja metsätalousvaliokunta 01.02.2019 / perustuslakivaliokunta 13.02.2019*

1. Aluksi

Maa- ja metsätalousvaliokunta sekä perustuslakivaliokunta ovat pyytäneet Saamelaiskäräjien asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi kalastuslain muuttamisesta HE 309/2018 vp. Saamelaiskäräjät antaa asiassa yhteisen lausunnon maa- ja metsätalousvaliokunnalle sekä perustuslakivaliokunnalle.

Hallituksen esityksen[1] pääasiallinen sisältö koskee Ylä-Lapin kalastusoikeuksia käsittelevää kalastuslain 10 §. Esityksen mukaan Ylä-Lapin kalastusoikeuksia kehitettäisiin parantamalla paikallisten kalastusmahdollisuuksia valtiolle kuuluvilla vesialueilla kalakantojen tilan sallimissa rajoissa. Esityksen mukaan Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kuntalaisilla olisi jatkossa oikeus lunastaa Metsähallitukselta henkilökohtainen kausilupa kalastukseen omassa kunnassa sijaitseville valtiolle kuuluville lohen sekä taimenen nousualueille. Uudistuksella parannetaan saamelaisten ja paikallisten kalastuskulttuurin harjoittamismahdollisuuksia. Lakimuutoksella palattaisiin lähemmäs ennen vuotta 2016 vallinnutta oikeustilaa, kuitenkin niin että paikallisten kausiluvasta voidaan periä omakustannehintainen maksu ja luvan käyttöä voidaan rajata kalastuksen kestävyyden turvaamiseksi esimerkiksi saaliskiintiöin.

Lisäksi esityksessä kalastusta koskevien säännösten rikkomiseen liittyvää seuraamusjärjestelmää kehitettäisiin sisällyttämällä lakiin uudenlainen menettämisseuraamus. Laissa säädettyjen uhanalaisten ja taantuneiden kalalajien osalta tulisi tiettyjen kalastusrikosten ja -rikkomusten yhteydessä tuomita valtiolle menetettäväksi se arvo, joka rikoksen kohteena olevalla kalalla on lajinsa edustajana. Uudistuksella tehostetaan uhanalaisten ja taantuneiden kalalajien suojelua ja elpymistä.

Perustuslain 17 §:n 3 momentin mukaan saamelaisilla on alkuperäiskansana oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Saamelaiseen kulttuuriin katsotaan kuuluvan muun muassa perinteiset saamelaiset elinkeinot, kuten kalastus ja poronhoito. KP-sopimuksen 27 artiklan mukaan vähemmistöihin kuuluvilta henkilöiltä ei saa kieltää oikeutta yhdessä muiden ryhmänsä jäsenten kanssa nauttia omasta kulttuuristaan. Sopimuksen valvontaelimen, YK:n ihmisoikeuskomitean, vakiintu-

[1] HE 309/2018 vp.

neen käytännön mukaan kyseinen säännös koskee saamelaisia ja kulttuuriin luetaan myös sen aineelliset edellytykset eli saamelaisten kohdalla mm. kalastus. 27 artiklan rajoitus on siinä mielessä ehdoton, että jos toimenpiteet kieltävät oikeuden nauttia kulttuurista, on merkityksetöntä, onko toimenpiteellä vahvaa tukea valtaväestön keskuudessa. Tämä säännös suojaa saamelaisten perinteisten elinkeinojen harjoittamista sekä alueita ja resursseja, jotka muodostavat perustan näiden elinkeinojen harjoittamiselle.

YK:n alkuperäiskansajulistuksen 26 artiklan mukaan alkuperäiskansoilla on oikeus perinteisesti omistamiinsa, hallussaan pitämiinsä tai muutoin käyttämiinsä tai hankkimiinsa maihin, alueisiin ja luonnonvaroihin. Alkuperäiskansoilla on oikeus omistaa, käyttää, kehittää ja hallita niitä maita, alueita ja luonnonvaroja, jotka ovat niiden hallussa perinteisen omistuksen tai muun perinteisen hallussapidon tai käytön perusteella tai jotka ne ovat muutoin hankkineet. Valtiot tunnustavat nämä maat, alueet ja luonnonvarat laissa ja suojelevat niitä lailla. Tässä tunnustamisessa on asianmukaisesti kunnioitettava kyseisten alkuperäiskansojen tapoja, perinteitä ja maanhallintajärjestelmiä.

YK:n alkuperäiskansajulistus ei ole asiakirjana oikeudellisesti velvoittava valtiosopimus, mutta siitä ei voi päätellä, etteikö sen sisältö olisi Suomea oikeudellisesti velvoittava. Julistus ilmaisee suurelta osin ihmisoikeussopimuksiin tai tavanomaiseen kansainväliseen oikeuden perustuvan oikeustilan, ja myös osaltaan myötävaikuttaa tavanomaisen kansainvälisen oikeuden ja ihmisoikeussopimusten tulkintojen kehittymiseen. Julistuksen antoi YK:n yleiskokous, joka on kansainvälisen oikeuden kehittymisestä vastaava YK:n pääelin. Monien eri vaikutustapojen kautta alkuperäiskansajulistuksen sisältö tunnustetaan nykyisin kansainvälisen oikeuden oikeudellisesti sitovaa sisältöä ilmaisevana. Se vaikuttaa esimerkiksi kansallisten perustuslakien ja muiden lakien soveltamisessa.[2]

Saamelaiskäräjät korostaa, että eri kalastusmuodot ja niiden säilyminen ovat saamelaiskulttuurin sekä saamen kielen ylläpitämisen ja kehittämisen kannalta elintärkeitä. Eri kalastusmuotojen kautta saamelaiset siirtävät aluetta, luontoa, sääoloja ja kalastusta koskevaa perinteistä tietoa, saamelaista tapaoikeutta sekä saamen kieltä termistöineen sukupolvelta toiselle. Yhdenkin kalastusmuodon harjoittamisen edellytysten lakkaamisella voi olla merkittäviä vaikutuksia sekä saamelaiskulttuuriin että saamen kieleen ja niiden tulevaisuuteen.

2. Saamelaiskäräjien huomiot esityksen sisällöstä

2.1. Huomiot Ylä-Lapin kalastusoikeuksia koskevasta kalastuslain 10 §:stä

Hallituksen esityksen HE 309/2018 vp mukaan kalastuslain 10 § muutettaisiin seuraavaan muotoon:

> *Henkilöllä, jonka kotikuntalain (201/1994) 2 §:ssä tarkoitettu kotikunta on Enontekiö, Inari tai Utsjoki, on oikeus saada Metsähallitukselta korvauksetta lupa kalastukseen edellä mainituissa kunnissa sijaitsevilla valtiolle kuuluvilla vesialueilla. Lupa on henkilökohtainen ja se annetaan enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan.*
>
> *Edellä 1 momentissa tarkoitettu lupa ei koske Teno-, Näätämö-, Tuuloma-, Paats-, Tornion- eikä Ounasjoen vesistöjen lohen eikä taimenen nousualueita. Näillä alueilla 1 momentissa tarkoitetulla henkilöllä on oikeus lunastaa Metsähallitukselta henkilökohtainen*

[2] Martin Scheininin lausunto Saamelaiskäräjälain muutosta valmistelevalle toimikunnalle 12.3.2018, s. 3.

kausilupa, joka oikeuttaa Metsähallituksen asettamien lupaehtojen puitteissa viehekalastukseen henkilön kotikunnassa sijaitsevilla valtiolle kuuluvilla lohen sekä taimenen nousualueilla. Metsähallituksen kausiluvalle asettamat lupaehdot, joita ovat kalastajakohtaiset saaliskiintiöt, saaliin raportointivelvollisuus sekä muut yleiset ja lupa-aluekohtaiset kalastusrajoitukset, vahvistetaan kausiluvassa. Luvasta peritään maksu, jonka suuruudesta säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992) ja sen nojalla. Alle 18-vuotiaille kausilupa on maksuton.

Edellä 2 momentissa tarkoitetuilla lohen sekä taimenen nousualueilla tapahtuvasta kalastuksesta osa varataan myönnettäväksi Metsähallituksesta annetun lain 18 §:n 2 momentissa tarkoitettuina aluekohtaisina kalastuskiintiöinä.

Tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitettujen lupien myöntämisestä ja käytöstä voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Esityksen 10 §:n 1 momentissa säilytettäisiin edelleen kuntalaisten täysin maksuton kalastuslupa valtion vesialueilla lohen ja taimenen nousualueiden ulkopuolella. Ehdotetun 10 §:n 2 momentissa maksuttoman kalastusluvan rinnalle luotaisiin kuntalaisille uusi omakustannusarvoa vastaava maksullinen kalastuslupa lohen ja taimenen nousualueille valtion vesialueella. Näiden kahden luvan oikeushistoriallinen peruste on nykyisen kalastuslain hallituksen esityksen yksityiskohtaisen perustelujen ja perusteluissa viitattujen perustuslakivaliokunnan lausuntojen mukaan täysin sama.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin valtiolle kuuluvista Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kuntien alueilla sijaitsevista vesialueista, joilla 1 momentin mukainen maksuton lupa ei olisi voimassa. Lohen sekä taimenen nousualueista päättäisi jatkossakin Metsähallitus, jolla olisi myös tarvittaessa mahdollisuus tarkistaa nousualueiden rajoja esimerkiksi uuden tutkimustiedon tai nousualuesääntelyn taustalla olevien suojelutavoitteiden sitä puoltaessa.

Nykyisen kalastuslain voimaantulosta, vuoden 2016 alusta lukien kalastus edellä mainituilla vaelluskalavesillä muuttui pohjoisten kuntienkin osalta maksulliseksi ja luvanvaraiseksi kaikille (poikkeuksena kolttasaamelaiset koltta-alueella). Tämän lisäksi myytävien lupien kiintiöt johtivat siihen, että monet paikkakunnalla asuvat saamelaiset jäivät kokonaan ilman lupaa, eivätkä saaneet kalastaa perinteisillä pyyntipaikoillaan lainkaan. Säädetty muutos on kohdistunut erityisellä tavalla saamelaisten kotiseutualueen vaelluskalavesiin, joilla saamelaisten perustuslailla suojattuun kulttuurimuotoon kuuluva perinteinen kalastus on merkittävä osa alueen saamelaisten kulttuuri-identiteettiä. Näistä syistä nykyistä mallia voidaan perustellusti pitää syrjivänä ja perustuslaissa tunnustettua saamelaiskulttuurin suojaa loukkaavana.

Vanhan kalastuslain[3] 12 §:ssä kotitarvekalastuksessa oli kyse saamelaisten vanhasta kalastusnautinnasta, jota oli laajennettu koskemaan Ylä-Lapin kaikkia kuntalaisia. Laajennus ei kuitenkaan, kuten ei myöskään kalastuslakimuutoksen jälkeen koskenut/koske saamelaisia, jotka asuvat saamelaisten kotiseutualueella Sodankylän kunnassa Lapin paliskunnan alueella, mitä on pidettävä saamelaisia eriarvoistavana ja siten yhdenvertaisuusperiaatteen vastaisena.

[3] Kalastuslaki 286/1982.

Jo hallituksen esityksessä saamelaiskäräjälaiksi ja saamelaisia koskevien säännöksien ottamisesta perustuslakiin[4] todetaan seuraavaa:

> *"Jo ennen vesipiirirajankäyntien suorittamista oli Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kunnissa asuvilla maaomaisuutta vailla olevilla ja luontaiselinkeinoista huomattavan osan toimeentulostaan saavilla lähinnä saamelaisväestöön kuuluvilla kuntalaisilla perinteiseen kalastukseensa oikeus, jota oli pidettävä hallitusmuodon takaaman omaisuudensuojan piiriin kuuluvana varallisuusarvoisena etuna*."

Perustuslakivaliokunta katsoi oikeuden selvästi kaventuvan silloin käsiteltävänä olevan rajankäyntilain mukaisen vesipiirirajankäynnin mahdollisesti tullessa toteutetuksi ja vesialueiden tullessa yleisen kalastuslainsäädännön mukaisen kalastushallinnon piiriin.[5] Sittemmin vesipiirirajankäynti suoritettiin Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kunnissa ratkaisematta kuitenkaan lopullisesti saamelaisten maanomistusoikeuteen perustumattomia kalastusoikeuksia. Näitä oikeuksia ei ole myöhemminkään vahvistettu eikä kumottu.

Saamelaiskäräjät pitää hyvänä sitä, että muutostarve kalastuslain 10 §:n suhteen on tunnistettu. Saamelaiskäräjien näkemyksen mukaan kalastuslain 10 § tulee kuitenkin muuttaa vastaamaan aiemman kalastuslain 12.1 §:n sisältöä maksuttoman kalastusoikeuden osalta sekä maksuton kalastusoikeus tulee ulottaa yhdenvertaisuusperiaatteen nojalla koskemaan myös Sodankylän kunnassa Lapin paliskunnan alueella asuvia saamelaisia. Lisäksi Saamelaiskäräjät esittää, että myös työn, perhesuhteiden tai opiskelujen vuoksi saamelaisten kotiseutualueen ulkopuolelle muuttaneilla saamelaisilla tulisi olla uuden kalastuslain 10 §:n nojalla mahdollisuus saada lupa kalastukseen, mikäli yhteys oman alueen ja oman suvun kalastuskulttuuriin ja pyyntipaikkoihin sitä edellyttää.

Myös lohen ja taimenen nousualueilla kuntalaisten kalastusluvan valtion vesialueilla tulee olla täysin maksuton. Luvan maksullisuus muodostaa esteen saamelaiskulttuurin harjoittamiselle, koska se osaltaan nostaa kynnystä kotitarvekalastukselle vähävaraisissa talouksissa, joissa kotitarvekalastus nimenomaan on merkittävä osa ruokataloutta ja perustuslain suojaa nauttivaa kulttuurimuotoa. Kuntalaisten molemmat kalastusluvat sisältyvät metsähallituslain 5 §:n mukaisiin julkisiin hallintotehtäviin ja 6 §:n mukaisiin yleisiin yhteiskunnallisiin velvoitteisiin, joten tässäkään mielessä edes lupien osittainen säätäminen maksullisiksi ei ole perusteltua. Ylä-Lapin maksuttoman kalastusluvan juridiset perusteet ja oikeushistoriallinen tausta ulottuvat aikaan ennen 1982 kalastuslain sääntelyä, jonka ulkopuolelle tuolloin perustuslakivaliokunnan lausunnoista ilmenevän kannan mukaisesti oli syytä jättää kalastus kolmessa pohjoisimmassa kunnassa.

Perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännössä asia on ollut esillä jo vuodesta 1978 alkaen, jolloin Ylä-Lapin kalastusoikeuksien selvittämättömyyden vuoksi katsottiin, ettei kalastuslain sääntelemiä, muualla maassa voimassa olleita yleiskalastusoikeuksia pidä ulottaa kolmen pohjoisimman kunnan alueelle. Kalastuslain osittaisuudistusten myötä Ylä-Lapin kalastus on ollut esillä useita kertoja ja uudistusten myötä aiemmin lakiin sisältynyt paikallisten vapaa kalastusoikeus on muuttunut vesipiirirajankäyntien edettyä, paikallisten asukkaiden oikeudeksi saada maksutta Ylä-Lapin kalastuslupa.

[4] HE 248/1994 vp.
[5] PeVL 7/1978 vp.

Käytännössä kalastusoikeuden ydinsisältö on kuitenkin säilynyt lähes muuttumattomana viimeisimpään kalastuslain kokonaisuudistukseen asti, vaikka uudistusten yhteydessä myös Ylä-Lapin kalastus on saatettu tarkemman sääntelyn piiriin. Perustuslakivaliokunta ei nimenomaisesti ottanut kantaa Ylä-Lapin maksuttoman kalastusoikeuden merkittävään kaventumiseen, mutta viittasi lausunnossaan aiemmin lausumaansa[6]. Tuolloin perustuslakivaliokunnan kannanotossa oli kyse siitä, tulisiko silloinen kalastuslaki sellaisenaan saattaa koskemaan myös kalastusta kolmessa pohjoisimmassa kunnassa. Valiokunnan kanta on tämän kysymyksen osalta säilynyt selkeänä: ***Ylä-Lapin asukkaiden maksuttoman kalastusoikeuden sisältöön ei pidä puuttua edes perustuslain säätämisjärjestyksessä, koska mainittu oikeus perustuu näiden kuntien asukkaiden luontaiselinkeinojen pitkäaikaisen harjoittamisen ja valtion maa- ja vesialueiden nautinnan myötä muodostuneeseen omistusoikeutta vastaavaan oikeuteen hyödyntää valtion vesialueita perinteisessä kalastuksessa.*** Näiden kuntien luontaiselinkeinoista toimeentulonsa saavista asukkaista huomattava osa on saamelaisia. Perustuslakivaliokunnan lausunnoista käy näin ollen ilmi, että Ylä-Lapin maksuttoman kalastusoikeuden oikeushistoriallisessa perusteessa on ollut kysymys nimenomaan saamelaisten oikeudesta hyödyntää perinteisesti nauttimiansa maa- ja vesialueita.

Saamelaiskäräjät on tuonut esille huolensa uuden kalastuslain mukanaan tuomista heikennyksistä saamelaisten oikeuksiin useaan otteeseen jo lain valmisteluvaiheessa. Saamelaiskäräjien käsityksen mukaan toteutettu muutos on ristiriidassa sekä Suomen perustuslain 15 §:n tarkoittaman omaisuuden suojan että 17 §:n 3 momentin mukaisen saamelaisten oikeuden ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan, vakiintuneen tulkintakäytännön kuten myös Suomea sitovien kansainvälisten ihmisoikeussopimusten velvoitteiden, esimerkiksi KP-sopimuksen artiklan 27 ja TSS-sopimuksen 1 artiklan 2 momentin kanssa.

Lisäksi Saamelaiskäräjät toteaa, että nykyinen tilanne ei vastaa paikallisen väestön oikeuskäsitystä tai alueiden pitkäaikaiseen käyttöön perustuvaa tapaoikeutta, jotka Ylä-Lapin kalastukseen liittyvät. Nykytila asettaa eri ryhmät vastakkain, keskenään eriarvoiseen asemaan luoden jännitteitä paikalliselle tasolle. Voimassa oleva kalastuslaki on aiheuttanut sen, että kiinteistönomistajien kiinteistön omistusoikeuteen perustuva oikeus, joka oikeusperustaltaan on nuorempi, on saanut etusijan ja saamelainen maata omistamaton väestö on tämän vuoksi joutunut eriarvoiseen asemaan kiinteistönomistajiin nähden. Huomattavaa kuitenkin on, että eri puolilla pohjoisinta Lappia tilanne on kuitenkin erilainen; esimerkiksi Inarissa kiinteistöillä ei juurikaan ole kalastusoikeuksia taimen- ja lohijokiin ja kalastus joilla pohjautuu mm. tapaoikeuteen.

Saamelaiskäräjät painottaa, että sekä tilojen omistajien että maata omistamattomien saamelaisten[7] kalastusoikeudet ovat omaisuutta, joka nauttii Suomen perustuslain ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen tarkoittamaa omaisuudensuojaa. Perustuslakivaliokunnan omaksuman linjan mukaan omaisuudensuojaan voidaan välttämättömyysedellytyksen täyttyessä tavallisella lailla säätää tarkoin rajat-

[6] Vuosien 1997, 1993 ja 1978 lausunnot.
[7] Ks. esim. PeVL 7/1978: "**Maaomaisuutta vailla olevien luontaiselinkeinoista huomattavan osan toimeentulostaan saavien lähinnä saamelaisväestöön kuuluvien kuntalaisten perinteinen oikeus kalastukseen, jota on pidettävä hallitusmuodon takaaman omaisuudensuojan piiriin kuuluvana varallisuusarvoisena etuna**, kaventuu kalastusoikeuden tullessa luvanvaraiseksi ja maksulliseksi."

tuja ja määräaikaisia rajoituksia, jotka eivät loukkaa perusoikeuksien ydinaluetta. Nykyisen kalastuslain perusoikeuksien rajoitukset ulottuvat selkeästi perusoikeuksien ydinalueelle, eivätkä täytä edellä viitattuja perusoikeuksien rajoitusten yleisiä edellytyksiä.

Saamelaiskäräjät huomauttaa, että mikäli kalastusta täytyy suojeluperusteella rajoittaa, tulee rajoituksen kohdistua sellaiseen kalastukseen, joka ei nauti perustuslain suojaa. Saamelaisten oikeus perinteiseen kalastukseen on turvattu sekä perustuslaissa että kansainvälisissä sopimuksissa. Perustuslain ollessa ylin oikeuslähde, on sille etusijaperiaatteen mukaan annettava etusija silloin, kun alempi laki on perustuslain kanssa ristiriidassa. Saamelaiskäräjät huomauttaa, että perustuslain 22 §:n mukaan julkisella vallalla on velvollisuus turvata saamelaisten perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen ja näin ollen korjata kalastuslain 10 §, joka heikentää saamelaisten perustuslaissa turvattua oikeutta perinteiseen kalastukseensa.

2.2. Huomiot menettämisseuraamusta koskevasta kalastuslain 119 §:stä

Esitetyn 119 §:n mukaan:

> *Se, joka on syyllistynyt tämän lain 118 §:n 1 momentin 1—3, 5 tai 6 kohdassa taikka rikoslain 48 a luvun 2 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuun muuhun tekoon kuin tämän lain 59 tai 60 §:n nojalla tehdyn kalastuskiellon tai -rajoituksen rikkomiseen, ja ottanut saaliiksi lohen, järvilohen, ankeriaan, nahkiaisen, taimenen, harjuksen, nieriän, jokiravun tai mereen laskevassa joessa tai purossa olevan siian, on tuomittava menettämään valtiolle arvo, joka sillä lajinsa edustajana on. Menettämisseuraamuksista säädetään lisäksi rikoslain 10 luvussa.*
>
> *Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään mainittujen lajien määritetyistä yksiköistä ja niille vahvistettavista arvoista.*

Saamelaiskäräjät toteaa 119 §:n tarkoituksen salakalastuksen estämisestä kannatettavaksi, mutta esitetyssä muodossaan menettämisseuraamusta koskeva pykälä on sisällöltään epäselvä ja sitä tulee selkiyttää siten, että tavallinen kalastaja ymmärtää, mitä lainkohdassa esitetty tarkalleen tarkoittaa. Toisaalta Saamelaiskäräjien näkemys menettämisseuraamuksen soveltamisesta ja ennen kaikkea sen soveltamisen monimutkaisuudesta johtuen sen soveltaminen on syytä rajata koskemaan ainoastaan vähäistä moitittavampaa toimintaa, käytännössä törkeysasteeltaan kalastusrikoksen tasoisia tekoja. Muutoin lainkohdan soveltaminen saattaa johtaa kohtuuttomiin tilanteisiin tavallisen kalastajan syyllistyessä tahtomattaan kalastukseen, jonka johdosta menettämisseuraamusta koskevaa säädöstä voitaisiin soveltaa.

2.3. Lopuksi

Saamelaiskäräjät viittaa edellä esittämäänsä ja vetoaa Suomen valtioon, että se muuttaisi kalastuslain 10 §:n vastaamaan aiemman kalastuslain 12.1 §:n sisältöä maksuttoman kalastusoikeuden osalta sekä ulottamaan maksuttoman kalastusoikeuden yhdenvertaisuusperiaatteen nojalla koskemaan myös Sodankylän kunnassa Lapin paliskunnan alueella asuvia saamelaisia. Lisäksi Saamelaiskäräjät esittää, että myös työn, perhesuhteiden tai opiskelujen vuoksi saamelaisten kotiseutualueen ulkopuolelle

muuttaneilla saamelaisilla tulisi olla uuden kalastuslain 10 §:n nojalla mahdollisuus saada lupa kalastukseen, mikäli yhteys oman alueen ja oman suvun kalastuskulttuuriin ja pyyntipaikkoihin sitä edellyttää.

Saamelaiskäräjät esittää kalastuslain uudelle 10 §:lle seuraavaa muotoilua:

> *Kaupallista kalastusta, kotitarvekalastusta tai luontaiselinkeinoja harjoittavalla henkilöllä, jonka kotikuntalain (201/1994) 2 §:ssä tarkoitettu kotikunta on Enontekiö, Inari tai Utsjoki, tai joka asuu vakinaisesti Sodankylän kuntaan kuuluvassa osassa saamelaisten kotiseutualuetta (Lapin paliskunnan alue), on oikeus saada korvauksetta lupa kalastuksen harjoittamiseen mainituissa kunnissa sijaitsevilla valtiolle kuuluvilla vesialueilla.*
>
> *Edellä 1 momentissa tarkoitetun henkilön muualla ETA alueella asuvalle jälkeläiselle 1 momentissa tarkoitettu lupa voidaan myöntää luvan hakijan suvun perinteisille kalastuspaikoille, mikäli luvan hakijan yhteyden säilyttäminen alueen tai suvun perinteiseen kalastuskulttuuriin ja -perinteisiin sitä edellyttää. Tässä tarkoitetun luvan myöntää hakemuksesta Metsähallitus.*
>
> *Edellä 1 ja 2 momenteissa tarkoitetun oikeuden käyttöä voidaan kalakantojen hoitoon liittyvän syyn sitä välttämättä edellyttäessä, määräaikaisesti rajoittaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.*

Merk.

Tiina Sanila-Aikio
puheenjohtaja

Sarita Kämäräinen
ma. elinkeinosihteeri

Puheenjohtaja päätti lausunnosta 31.1.2019 kuultuaan hallitusta.